

Länsstyrelsen i Skåne läns föreskrifter om vattenskyddsområde för Eket, grundvattentäkt i Örkelljunga kommun;

12FS 2022:29

Utkom från trycket
den 21 september
2022

beslutade den 13 september 2022.
(dnr: 27890-2018)

1. Länsstyrelsen Skåne beslutar med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken (1998:808) att inrätta ett nytt vattenskyddsområde för Ekets grundvattentäkt, Örkelljunga kommun. Skyddsområdet är indelat i primär och sekundär zon enligt vad som framgår av bifogad karta, bilaga 1.
2. Länsstyrelsen Skåne beslutar att det gamla vattenskyddsområdet och föreskrifter, beslutat av Länsstyrelsen i Kristianstads län den 2 januari 1970 (dnr: VIB1-1-69), med ändring genom beslut av Länsstyrelsen i Kristianstads län den 23 mars 1972 (dnr: 11.184-765-72), upphävs när detta beslut fått laga kraft.
3. Länsstyrelsen Skåne beslutar med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken att fastställa nedan angivna nya föreskrifter för vattenskyddsområdet. Dessa föreskrifter träder i kraft den 23 september 2022 och ska enligt 7 kap. 22 § miljöbalken gälla omedelbart även om beslutet överklagas och ska tillämpas istället för de äldre föreskrifterna fram till att dessa upphävs enligt punkt 2 ovan.
4. Länsstyrelsen Skåne överlåter till den kommunala nämnden för miljöfrågor i Örkelljunga kommun att besluta i frågor om dispens, tillstånd och anmälan enligt föreskrifterna på det sätt som framgår nedan.

Definitioner

Arbetsfordon/arbetsmaskiner: Med arbetsfordon/arbetsmaskiner avses i dessa föreskrifter traktorer, motorredskap, terrängmotorfordon, spårfordon, industriella maskiner och andra anordningar som är konstruerade för att kunna röra sig eller flyttas på marken och som är försedda med förbränningsmotorer.

Avfall: Definieras enligt 15 kap. miljöbalken (MB). Avser varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med eller avser att göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med.

Bekämpningsmedel: Med kemiskt bekämpningsmedel avses, i enlighet med 14 kap. MB, kemiska produkter som är avsedda att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom.

Fordon: Med fordon avses i dessa föreskrifter motordrivet fordon. Motordrivet fordon avser fordon som för sitt framdrivande är försett med motor, dock inte ett sådant eldrivet fordon som är att anse som cykel. Motordrivna fordon delas in i motorfordon, traktorer, motorredskap och terrängmotorfordon (Lagen (SFS 2001:559) om vägdefinitioner).

Förorenade massor: Med förorenade massor avses i dessa föreskrifter massor från ett förorenat område eller efterbehandlingsprojekt, d.v.s. från ett område, en deponi, mark, grundvatten eller sediment som är förorenat och vars föroreningshalter påtagligt överskrider lokal eller regional bakgrundshalt. Vad som avses med förorenade massor kan därför variera mellan olika platser och får avgöras av tillsynsmyndigheten.

Hantering: Med hantering avses en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden inklusive spridning.

Husbehovstäkt: Med husbehovstäkt avses i dessa föreskrifter sådant uttag av material som ska användas inom den egna fastigheten för dess egna behov som t.ex. förbrukning som krävs för skötsel av jordbruks- eller skogsbruksfastighet. En materialtäkt där det utbrutna materialet används som ersättning för tjänster, avyttras eller på annat sätt utnyttjas kommersiellt betraktas inte som husbehovstäkt (NFS 2003:2). Husbehovstäkt kan även vara anmälningspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).

Hushållsbehov: Med hushållsbehov avses här hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln.

Hushållspillvatten: Hushållspillvatten är spillvatten från WC ("klosettwater") samt från bad, disk och tvätt ("BDT-water").

Hälso- eller miljöfarliga kemiska produkter: Med hälso- och miljöfarliga produkter avses i dessa föreskrifter kemiska produkter klassificerade och märkta som farliga enligt gällande CLP-förordning och kemikalieinspektionens

anvisningar. En kemisk produkt är ett kemiskt ämne eller en blandning av kemiska ämnen som inte är en vara (14 kap. 2 § MB)

Markarbeten: Med markarbeten avses schaktning, borrhning, fyllning, spontning och pålning.

Materialtäkt: Med materialtäkt avses i dessa föreskrifter täkt av berg samt sten, grus, sand, lera, torv eller andra jordarter.

Miljöfarlig verksamhet: Miljöfarlig verksamhet definieras i 9 kap. 1 § MB och samma definition gäller i dessa föreskrifter. De miljöfarliga verksamheter som regleras i dessa föreskrifter återfinns i 2–32 kap i miljöprövningsförordningen (2013:251 och eventuella senare ändringar).

Parkering och uppställning: Avser parkering/uppställning av tunga fordon, arbetsfordon/arbetsmaskiner med en varaktighet över tre timmar på plats där uppsikt inte sker. Med tätt underlag i samband med parkering och uppställning avses plats där eventuellt läckage till mark och vatten förhindras.

Punktbekämpning: Avser en begränsad bekämpningsinsats mot ohyra och skadedjur som riskerar att orsaka skada på egendom eller en hälsorisk för människor. Behovet ska vara hastigt påkallat. Endast enstaka punktvís användning avses, inte all hantering (se definition). Det är således exempelvis inte möjligt att förvara bekämpningsmedel i väntan på kommande enstaka punktvís användningar.

Insatsen kan innebära exempelvis:

- bekämpning som utförs med sprayburkar för hushållsbruk.
- bekämpning eller behandling av en stam eller ett rotsystem i taget om den använda metoden har sådan precision att inget bekämpningsmedel hamnar någon annanstans än på det avsedda objektet och endast täcker/berör en begränsad del av objektet.

Som punktbekämpning räknas inte fläckvis behandling runt skogsplantor över ett helt hygge eller enbart bekämpning på greener inom en golfbana. Inte heller kan en totalinsats fördelad över flera tätt på varandra följande spridningstillfällen räknas som punktbekämpningar.

Sekundärt skydd: Sekundärt skydd är en anordning som säkerställer att hela den lagrade volymen vätska kan fångas upp från en läckande cistern eller annan behållare. En dubbelmantlad cistern anses som cistern med sekundärt skydd. En invallning är en annan typ av sekundärt skydd.

Stallgödsel och andra organiska gödselmedel: Stallgödsel är ett samlingsbegrepp för träck, urin, vatten och strömedel i olika proportioner. Med ”andra organiska gödselmedel” menas animaliska biprodukter, benmjöl, rötresten och kompost (hushållskompost avses inte).

Tunga fordon: Definieras enligt Transportstyrelsen av fordon med totalvikt överstigande 3,5 ton.

Tät täckning: Med tät täckning menas en förvaring som förhindrar att nederbörd och annat tillrinnande vatten kommer i kontakt med upplaget och att lakvatten därmed kan bildas.

Upplag/uppläggning: Med upplag/uppläggning avses i dessa föreskrifter tillfällig eller permanent förvaring direkt på marken eller i vattnet. Förvaring av hushållsavfall från enskilda hushåll, vilket läggs i särskilda behållare för regelbunden sophämtning, är enligt dessa föreskrifter inte att betrakta som upplag. Detsamma gäller även för komposterbart hushållsavfall och trädgårdsavfall från enskilt hushåll. Avslutade deponier är inte heller att betrakta som upplag.

Växtnäringsämnen: Med växtnäringsämnen avses i dessa föreskrifter konstgödning, mineraliska gödselmedel, naturgödsel (fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel samt urin med ursprung från djur), biogödsel, vedaska, slam samt övriga organiska gödselmedel, dock ej gödsel från betande djur inom vattenskyddsområdet.

Yrkesmässig: Yrkesmässig definieras i dessa föreskrifter som all användning som utförs som ett led i en näringsverksamhet eller annars som en del av en yrkesutövning. Definitionen har sitt ursprung i definitionen av yrkesmässig användare i artikel 3.1 i direktiv 2009/128/EG: ”en person som använder bekämpningsmedel i sin yrkesmässiga verksamhet, inbegripet operatörer, tekniker, arbetsgivare och egenföretagare, både på jordbruksområdet och inom andra sektorer”.

Skyddsföreskrifter

1 § Petroleumprodukter

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Hantering av större mängd än 25 liter petroleumprodukter är förbjuden. <i>Undantag gäller för transporter.</i> <i>Undantag gäller för bränsle i drifttanken på fordon.</i> <i>Undantag gäller lagring som har sekundärt skydd eller lagring i pannrum.</i> <i>Undantag gäller påfyllning av lagring som har sekundärt skydd eller lagring i pannrum.</i> <i>Undantag gäller för hantering för normalt vägunderhåll.</i>	Hantering av större mängd än 150 liter petroleumprodukter kräver tillstånd. <i>Undantag gäller för transporter.</i> <i>Undantag gäller för bränsle i drifttanken på fordon.</i> <i>Undantag gäller lagring som har sekundärt skydd eller lagring i pannrum.</i> <i>Undantag gäller påfyllning av lagring som har sekundärt skydd eller lagring i pannrum.</i> <i>Undantag gäller för hantering för normalt vägunderhåll.</i>

Information: Hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor inom vattenskyddsområde regleras även genom andra bestämmelser, se avsnittet Övriga upplysningar.

2 § Hälso- och miljöfarliga kemiska produkter

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Hantering av större mängder än för hushållsbehov, av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen såsom impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälso- eller miljöfarliga kemiska produkter är förbjuden. <i>Undantag gäller för transporter.</i>	Hantering av större mängder än för hushållsbehov, av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen såsom impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälso- eller miljöfarliga kemiska produkter är förbjuden. <i>Undantag gäller för transporter.</i>

3 § Miljöfarlig verksamhet

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Ny miljöfarlig verksamhet eller åtgärd som är tillståndspliktig enligt 2–32 kap i miljöprövningsförordningen (2013:251 och eventuella senare ändringar) är förbjuden.	-

4 § Bekämpningsmedel

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Hantering av kemiska bekämpningsmedel är förbjuden. <i>Undantag gäller för transporter.</i> <i>Undantag gäller för hastigt påkallad punktbekämpning av ohyra och skadedjur.</i> <i>Undantag gäller för privatpersoners användning inomhus.</i> <i>Undantag gäller för användning av ogräsättika klass 3 och såpvatten.</i>	Yrkesmässig hantering av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd. <i>Undantag gäller för transporter.</i> <i>Undantag gäller för hastigt påkallad punktbekämpning av ohyra och skadedjur.</i>

Information: Bekämpningsmedel regleras även genom andra bestämmelser, se avsnittet Övriga upplysningar. Från den 1 oktober 2021 gäller förbud mot växtskyddsmedel bland annat på tomtmark för bostadshus och på krukväxter i hemträdgårdsmiljö (förordning 2014:425 om bekämpningsmedel).

5 § Växtnäringsämnen

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Lagring och spridning av slam är förbjudet. Yrkesmässig spridning av övriga växtnäringsämnen kräver tillstånd. Lagring, även tillfällig, av stallgödsel och andra organiska gödselmedel kräver tillstånd. <i>Undantag gäller för lagring inomhus.</i>	Lagring och spridning av slam kräver tillstånd. Yrkesmässig spridning av övriga växtnäringsämnen kräver anmälan. Lagring, även tillfällig, av stallgödsel och andra organiska gödselmedel kräver anmälan. <i>Undantag gäller för lagring inomhus.</i>

6 § Upplag

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Uppläggning av förorenade massor är förbjudet. Uppläggning av avfall eller massor med okänt föroreningsinnehåll under längre tid än tre månader är förbjudet. Upplag av vägsalt och dammbindningsmedel utan tät täckning är förbjudet. Upplag av snö, tillförd från trafikerade ytor utanför aktuell skyddszon, är förbjudet. Upplag av bark, flis, spån, GROT (grenar och toppar), timmer och liknande är förbjudet. <i>Undantag gäller för upplag av ved eller andra träbaserade produkter, avsedda för uppvärmning av bostad, på den aktuella fastigheten.</i>	Uppläggning av förorenade massor är förbjudet. Uppläggning av avfall eller massor med okänt föroreningsinnehåll under längre tid än tre månader är förbjudet. Upplag av vägsalt och dammbindningsmedel utan tät täckning är förbjudet. Upplag av snö, tillförd från trafikerade ytor utanför aktuell skyddszon, är förbjudet. <i>Undantag gäller för uppläggning av snö från primär skyddszon.</i> -

7 § Avloppsanläggningar

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Installation av ny enskild avloppsanläggning för utsläpp av hushållspillvatten till mark eller vatten är förbjuden.	-

8 § Vägar, parkering och fordonstvätt

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Fordonstvätt är förbjuden. <i>Undantag gäller för avspolning av fordon utan användning av tvättkemikalier.</i> <i>Undantag gäller för fordonstvätt i anläggning som är prövad enligt miljöbalken.</i> Parkering eller uppställning av tunga fordon, arbetsfordon eller arbetsmaskiner längre tid än tre timmar är förbjudet. <i>Undantag gäller om parkering eller uppställning sker på tätt underlag eller med uppsamlingskärl under motor och bränsletank som rymmer hela bränslevolymen.</i> Nyetablering av väg eller parkeringsplats för mer än 20 personbilar eller motsvarande kräver tillstånd.	Fordonstvätt är förbjuden. <i>Undantag gäller för avspolning av fordon utan användning av tvättkemikalier.</i> <i>Undantag gäller för fordonstvätt i anläggning som är prövad enligt miljöbalken.</i> Parkering eller uppställning av tunga fordon, arbetsfordon eller arbetsmaskiner längre tid än tre timmar är förbjudet. <i>Undantag gäller om parkering eller uppställning sker på tätt underlag eller med uppsamlingskärl under motor och bränsletank som rymmer hela bränslevolymen.</i> Nyetablering av väg eller parkeringsplats för mer än 20 personbilar eller motsvarande kräver tillstånd.

9 § Materialtäkter och markarbeten

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Materialtäkt är förbjuden. <i>Undantag gäller för husbehovstäkt som istället kräver anmälan.</i> Markarbeten kräver tillstånd. <i>Undantag gäller för markarbeten på en sammanhängande yta mindre än 200 m² till ett maximalt djup av 3 m, men ej under befintlig grundvattennivå, som pågår maximalt 6 veckor, vid längre tid än 6 veckor krävs en anmälan.</i> <i>Undantag gäller för underhåll av markledningar och diken.</i>	Materialtäkt är förbjuden. <i>Undantag gäller för husbehovstäkt som istället kräver anmälan.</i> Markarbeten kräver tillstånd. <i>Undantag gäller för markarbeten på en sammanhängande yta mindre än 200 m² till ett maximalt djup av 3 m, men ej under befintlig grundvattennivå, som pågår maximalt 6 veckor, vid längre tid än 6 veckor krävs en anmälan.</i> <i>Undantag gäller för underhåll av markledningar och diken.</i>

<i>Undantag gäller för markarbeten som krävs för att sanera spill och läckage vid akuta olyckshändelser som omfattas av anmälningsplikt enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor.</i>	<i>Undantag gäller för markarbeten som krävs för att sanera spill och läckage vid akuta olyckshändelser som omfattas av anmälningsplikt enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor.</i>
---	---

10 § Energianläggningar

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Nyetablering av anläggning för utvinning eller lagring av värmeenergi eller kyla från grundvatten är förbjuden .	Nyetablering av anläggning för utvinning eller lagring av värmeenergi eller kyla från grundvatten är förbjuden .
Nyetablering av anläggning för utvinning eller lagring av värmeenergi eller kyla från berg eller jord kräver tillstånd .	Nyetablering av anläggning för utvinning eller lagring av värmeenergi eller kyla från berg eller jord kräver tillstånd .
Väsentlig ändring av anläggning för utvinning eller lagring av värmeenergi eller kyla från berg eller jord kräver tillstånd .	Väsentlig ändring av anläggning för utvinning eller lagring av värmeenergi eller kyla från berg eller jord kräver tillstånd .

11 § Enskild brunnsanläggning

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Nyetablering av brunn för vattenuttag är förbjuden .	Nyetablering av brunn för vattenuttag kräver tillstånd .

Allmänna bestämmelser

Ikraftträdande

Skyddsföreskrifterna ska gälla från den 23 september 2022. Enligt 7 kap. 22 § MB ska skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om beslutet överklagas.

Övergångsbestämmelser

För befintliga anläggningar och pågående verksamheter träder föreskrivna förbud och föreskrivna krav på tillstånd- eller anmälningsplikt i kraft två år efter att dessa skyddsföreskrifter börjar gälla.

Dispens

Om det finns särskilda skäl kan den kommunala nämnden för miljöfrågor meddela dispens från förbud i föreskrifterna enligt 7 kap. 22 § MB. I beslut om dispens kan den kommunala nämnden för miljöfrågor föreskriva särskilda villkor som anses nödvändiga för att skydda vattentäkten (16 kap. 2 § MB). Dispens får, enligt 7 kap. 26 § MB, endast meddelas om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

Tillstånd

I de fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter får sådant medges av den kommunala nämnden för miljöfrågor och kan bli förknippat med villkor. Som förutsättning för sådant tillstånd gäller att det kan visas att verksamheten kan utföras och drivas utan risk för skada för vattentäkten. Ansökan om tillstånd ska lämnas in skriftligen.

Anmälan

I de fall anmälan krävs enligt dessa föreskrifter ska anmälan lämnas in skriftligen till den kommunala nämnden för miljöfrågor. En komplett anmälan enligt dessa föreskrifter ska ha inkommit till den kommunala nämnden för miljöfrågor senast 6 veckor före det att åtgärden påbörjas.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter och åtgärder som är nödvändiga för vattentäktens bedrivande. Generellt undantag från föreskrifterna vad avser tillstånd, anmälan och dispens från skyddsföreskrifterna gäller för arbeten som vattentäktens huvudman utför för utbyggnad, drift, underhåll med mera.

Övriga upplysningar

Tillsyn

Detta beslut har fattats av Länsstyrelsen, som därmed skulle ha tillsyn över vattenskyddsområdets föreskrifter enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13). Länsstyrelsen har med stöd av 1 kap. 18–19 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13) överlåtit tillsynen till den kommunala nämnden för miljöfrågor i beslut den 5 september 2014 (dnr 13865-2014).

Skyltning

Där allmänna vägar passerar gräns till vattenskyddsområdet eller vid vägar som passerar genom området ansvarar vattentäktens huvudman för att det finns skyltar som utmärker och informerar om vattenskyddsområdet. Annans mark få tas i anspråk för detta (7 kap. 22 § MB). Utformningen av skyltar ska följa rekommendationer från berörda myndigheter och statliga verk. För att sätta upp skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, krävs inom vägområdet enligt 43 § väglagen (1971:948) tillstånd av väghallningsmyndighet. Inom ett avstånd av 50 m från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen (1971:948) länsstyrelsens tillstånd.

Där sådan hantering av petroleumprodukter eller andra hälso- och miljöfarliga produkter som nämns i 1 § och 2 § sker ska skylt finnas som informerar om vattenskyddsområdets existens. Skyltarna tillhandahålls av vattentäktens huvudman. Undantag gäller vid hantering av nämnda produkter för hushållsbehov.

Hänsynsregler

De allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken gäller alla. De kan läsas i sin helhet i miljöbalkens 2 kapitel (1998:808). Reglerna innebär att alla alltid måste vara

försiktiga och vidta de åtgärder som behövs för att skydda, förebygga, hindra och motverka risk för skada eller olägenhet på hälsa och miljö. Det handlar bland annat om att ha kunskap om hur den egna verksamheten eller åtgärden riskerar att inverka på människors hälsa eller miljön och vid behov vidta de skyddsåtgärder och försiktighetsmått som behövs för att begränsa påverkan.

Övrig lagstiftning

Anmälan, tillstånd eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut innebär inte att det inte kan krävas prövning enligt annan lagstiftning. Dubbelprövning kan förekomma. Ett exempel är Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2021:10) om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor, vari det ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde. Ett annat exempel är förordning (2014:425) om bekämpningsmedel.

Ny lagstiftning

Bestämmelser enligt nya lagar och förordningar, som fastställs efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna inom det aktuella skyddsområdet, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Påföljd

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap. MB.

Ersättning

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet som anser att föreskrifterna avsevärt försvårar pågående markanvändning kan ha rätt till ersättning. Krav på ersättning eller inlösen av fastighet ska göras till Mark- och miljödomstolen enligt 31 kap. MB. Talan ska väckas inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage inom skyddsområdet som kan medföra risk för yt- eller grundvattenförorening ska omedelbart anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om händelsen enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor samt förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor. Anmälan ska göras till telefonnummer 112, eller i icke-akuta fall till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 23 september 2022.

På Länsstyrelsens vägnar

ANNELI HULTHÉN

Anette Mellström
(vatteningenheten)